

tura comarcal. I el llibre de Josep M. Ramon és, sens dubte, una fita bàsica en el seu coneixement.

GASPAR FELIU I MONTFORT

PRAT DE LA RIBA, Enric (1998). *Obra completa*. Vol. II: 1898-1905. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans-Proa. 669 p. [A cura d'Albert Balcells i Josep M. Ainaud de Lasarte]

Aquest és un país de contrastos, contradictori i desigual. Aquesta obvietat tan genèrica es pot aplicar, perfectament, al món cultural, editorial i científic de l'àmbit català, de la mateixa manera que es fa quan hom parla d'altres aspectes tan vagues com aquests. Al costat de les dificultats per publicar segons quin tipus d'obres, hom pot trobar iniciatives tan meritòries com la publicació de les obres completes dels patricis del país, com és el cas d'Enric Prat de la Riba.

Els curadors d'aquestes obres completes i les institucions implicades, han optat per un model clàssic: unes obres completes, completes; és a dir, qualsevol escrit conservat de Prat de la Riba era mereixedor d'incloure's en un volum d'articles de premsa, estudis jurídics —tant en català com en castellà—, notes manuscrites, etc. Tot plegat, segueix un ordre estrictament cronològic i en una edició despullada d'un aparell crític abundós. S'han introduït les notes mínimes imprescindibles, i es remet el lector a la breu presentació de cada volum o bé a la introducció general del primer.

Després del primer volum de la sèrie (1887-1898), on el lector troba una exhaustiva introducció sobre el personatge i la seva època, arriba el que està dedicat als anys del tombant de segle (1898-1905). Una brevíssima nota introductòria del professor Balcells obre pas a l'exhaustiva i, probablement, completa recopilació de treballs, inèdits o publicats, de Prat de la Riba.

Les dues-centes cinquanta primeres pàgines presenten el treball de 1898, «Ley jurídica de la industria. Estudio de filosofía jurídica se-

guido de bases para la formación de un código industrial». La resta del segon volum (una resta considerable, quatre-centes deu pàgines) està ocupada per la recopilació d'articles de premsa i revistes, com *La Veu de Catalunya*, el *Diari de Catalunya* i la *Revista Jurídica de Cataluña*, que apareixien barrejats amb escrits inèdits provinents de l'Arxiu de Prat de la Riba que, òbviament, no tenen format d'article per ser publicats. També, apareixen els Estatuts de la Lliga Regionalista, que és una altra mena de literatura, i treballs de marcat caràcter jurídic sobre qüestions tan diverses, com els jurats mixtes o la reforma de la llei municipal.

Disposem, doncs, de dos volums de les obres completes de Prat de la Riba, acurada-

ment editats i amb algunes errades que fan pensar que els correctors no estaven massa atents el dia que van passar els ulls per les proves (Joaquim Lluhí i Rissech és convertit en Joaquim Llubrí i Rissech, p. 547, nota 4; i Pella i Forgas fou rebatejat com Pella i Fogas, p. 641, nota 20). El benemèrit Institut d'Estudis Catalans ha apostat per impulsar la difusió del pensament del seu fundador i s'ha associat amb Edicions Proa per tal de fer-ho. És una bona iniciativa, tenint en compte que Enric Prat de la Riba és qui és i que, del conjunt d'institucions que va crear i han sobreviscut, la de l'Institut és la més emblemàtica.

FRANCESC VILANOVA I VILA-ABADAL